

FOURIER' RIDA JA PÖÖRE

LOTI.05.064 DIGITAALNE SIGNAALITÖÖTLUS

TARTU|2021 (6 EAP)

Janno Jõgeva

TÄNASED TEEMAD

TÄNASED TEEMAD

- Organisatoorne info

TÄNASED TEEMAD

- Organisatoorne info
- Kompleksarvud

TÄNASED TEEMAD

- Organisatoorne info
- Kompleksarvud
- Fourier' esitus

KORRALDUSLIK INFO

6. PRAKTIINE TÖÖ

Juhend avalikustatakse homme

VAHEARVESTUS

8. aprill

- Vahearvestuseks peavad olema sooritatud praktikumid P01-P06 ja kodutööd
  - P06 kodutöö osa tähtaeg on 12. aprill
- Kui vahearvestuse ajaks ei ole P01-P06 sooritatud siis ei arvestata kõigi nende praktikumide ja kodutööde punkte lõpphinde arvutamisel
  - Kõik praktikumid ja kodutööd tuleb eksamile pääsuks siiski sooritada

VABAD TÖÖKOHAD

Selle nädala vabadele töökohtadele registreerumine on avatud

PUNKTID

Esimesed punktid on Moodlesse kantud

See nädal tuleb lisa

IMAGINAARÜHIK JA KOMPLEKSARVUD

ALLIKAS

Kursuse Kõrgem Matemaatika I (MTMM.00.340) loengukonspekt pt. 15-16

<https://courses.ms.ut.ee/2019/KM1/fall/Main/Links>

IMAGINAARÜHIKU TÄHIS

Kõrgema matemaatika konspektis kasutatakse imaginaarühiku tähisena i , see on levinud pigem matemaatikas. Rohkem füüsikaga kokku puutuvates valdkondades kasutatakse tähisena tihti j .
Imaginaarühiku sisu on mõlemal juhul täpselt sama.

IMAGINAARÜHIK

Siin kursuses kasutame $j^2 = -1$

KOMPLEKSTASAND

Tasandi punktid on esitatavad algrbralisel kujul $a1 + bj$

Kus $a, b \in \mathbb{R}$ ja $j = \sqrt{-1}$

Enamast tähistatakse $c \in \mathbb{C}$

IMAGINAARTELG

Kasutame kordajat $b \in \mathbb{R}$

Tihti tähistatakse Im

REAALTELG

Kasutame kordajad $a \in \mathbb{R}$

Tihti tähistatakse Re

KAS OLETE LOENGUSSE KIRJA PANDUD?

Kohalolu märkimiseks looge oma pilt kasutades kompleksarve

FUNKTSIOON SINUSOIDIDE SUMMANA

NÄIDISFUNKTSIOON

$$\sum_{n=1}^N \sin(n \cdot x)$$

$$x \in [-2\pi, 2\pi]$$

Vaata graafikut, kui $N = 10$

SELGITUS

(Selgitus videoülekanne vahendusel)

VEEL ÜKS NÄIDE

Mis funktsiooniga on tegu?

VEEL ÜKS NÄIDE

Mis funktsiooniga on tegu?

$$\frac{2}{\pi} \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^{n+1} \frac{\sin(nx)}{n}$$

VEEL ÜKS NÄIDE

Mis funktsiooniga on tegu?

$$\frac{2}{\pi} \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^{n+1} \frac{\sin(nx)}{n}$$

Vaata graafikut, suurenda muutujat N

FOURIER' PÖÖRE

PIDEVAS AJAS

PIDEVAS AJAS

$$X(k) = \int_{-\infty}^{\infty} x(t) e^{-j2\pi kt} dt$$

PIDEVAS AJAS

$$X(k) = \int_{-\infty}^{\infty} x(t) e^{-j2\pi kt} dt$$

Uuritav signaal: $x(t)$

PIDEVAS AJAS

$$X(k) = \int_{-\infty}^{\infty} x(t) e^{-j2\pi kt} dt$$

Uuritav signaal: $x(t)$

Etalonsignaal: $e^{-j2\pi kt}$

DISKRETISEERINGU JÄRGSELT

DISKRETISEERINGU JÄRGSELT

$$X[k] = \frac{1}{N} \sum_{n=0}^{N-1} x[n] e^{\frac{-j2\pi kn}{N}}$$

DISKRETISEERINGU JÄRGSELT

$$X[k] = \frac{1}{N} \sum_{n=0}^{N-1} x[n] e^{\frac{-j2\pi kn}{N}}$$

Signaali pikkus: N

DISKRETISEERINGU JÄRGSELT

$$X[k] = \frac{1}{N} \sum_{n=0}^{N-1} x[n] e^{\frac{-j2\pi kn}{N}}$$

Signaali pikkus: N

k on nüüd sagedusvahemik

ETALONSIGNAAL

ETALONSIGNAAL

Etalonsignaal: $e^{\frac{-j2\pi kn}{N}}$

ETALONSIGNAAL

Etalonsignaali: $e^{\frac{-j2\pi kn}{N}}$

Selle saab lahti kirjutada valemiga millega tutvusite kõrgema matemaatika kursuses.

ETALONSIGNAAL (JÄTK)

ETALONSIGNAAL (JÄTK)

Euler'i valem: $e^{j\varphi} = \cos(\varphi) + j\sin(\varphi)$

ETALONSIGNAAL (JÄTK)

Euler'i valem: $e^{j\varphi} = \cos(\varphi) + j\sin(\varphi)$

↓ ↓

ETALONSIGNAAL (JÄTK)

Euler'i valem: $e^{j\varphi} = \cos(\varphi) + j\sin(\varphi)$

↓ ↓

Etalonsignaali: $e^{\frac{-j2\pi kn}{N}} = \cos\left(\frac{2\pi kn}{N}\right) - j\sin\left(\frac{2\pi kn}{N}\right)$

EULER'I VALEMI ALLIKAS

Kursuse Kõrgem Matemaatika I (MTMM.00.340) loengukonspekt pt. 16.2

<https://courses.ms.ut.ee/2019/KM1/fall/Main/Links>

FOURIER' PÖÖRDE VISUALISEERING

3 BLUE 1 BROWN (VAATA KODUS)

But what is the Fourier Transform? A visual introduction.

KOKKUVÕTVALT

MIS ON VAJA TEIL ÄRA TEHA?

- Lahendada 5. praktilist tööd
- Värskendada teadmisi kompleksarvude osas

FOURIER' RIDA JA PÖÖRE: LOTI.05.064

DIGITAALNE SIGNAALITÖÖTLUS TARTU|2021

(6 EAP)

Janno Jõgeva